

**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ
жанындағы медицина колледжі**

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

**ТЕОРИЯЛЫҚ САБАҚҚА АРНАЛҒАН
ӘДІСТЕМЕЛІК ӨНДЕУ**

Пән коды: ЖКП 02

Пәні: «Медициналық терминологиямен латын тілі негіздері »

Мамандығы: 09120100 «Емдеу ісі»

Біліктілігі: 4S09120101 «Фельдшер»

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 4S09130103 «Жалпы практикадағы мейіргері»

Курс: 2

Семестр: 3

Бақылау түрі: с/сынақ

Жалпы сағат саны: 72, кредит саны: 3

Студенттің өзіндік жұмысы: 24

Студенттің педагогпен өзіндік жұмысы: 12

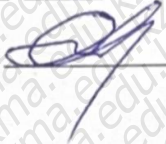
Аудиториялық: 36

Шымкент, 2025 ж.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ  SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	73-11-2025
Әдістемелік өңдеу	48 беттің 2 беті

«Жалпы білім беретін пәндер» кафедрасының мәжілісінде каралды.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Кафедра меңгерушісі:  А.Т. Сатаев

QONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 3 беті

№ 1 сабақ

5.1.Тақырыбы: Кіріспе. Латын тілінің қысқа тарихы. Алфавит. Фонетика.

- **Сағат саны:** 2 сағат **90 мин.**
- **Сабақ түрі:** теориялық

5.2.Сабақтың мақсаты: Латын тілінің жалпы мәдени мағынасын көрсету, фармацевтикалық терминология, латын алфавиті, әріптер мен әріптер тіркестері жөнінде түсінік беру.

- **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

- a) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
- b) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: латын тілі тарихымен және оның фармацевтикалық терминология дамуындағы рөлімен, алфавитімен таныстыру, латын сөздердің дұрыс айтылуына дағдыландыру.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру: 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Кіріспе бөлігі. Латын тілінің даму тарихынан.
2. Фармацевтикалық терминология - медицина терминологиясының бір бөлігі.
3. Латын тілінің дыбыстары мен әріптері, олардың жазылуы мен оқылуы.
4. Дифтонгтар, диграфтар және әріп тірікестерінің оқылуы.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:
шағын топпен жұмыс жасау.

I топтың тапсырмасы:

1. Латын афоризмдерінің транскрипциясын жасап, оқыңыздар:

Non progredi est regredi. – Алға жүрмеген артқа жүреді.

Primum poli posire – Ең бірінші зиян келтірмеу қажет (науқасқа).

2. Транскрипцияда берілген сөздерді латын әріптерімен жазыңыздар:

Оффицина, оксидум, кратэгус (дифтонг), эхинопанакс, гидрокодонум, квантум сатис, рацэмоза, экситус, купрум, аква.

II топтың тапсырмасы:

Латын афоризмдерінің транскрипциясын жасап, оқыңыздар:

Fortes fortuna iuvat. – Батылға тағдыр да жәрдемдеседі.

Aliis inserviendo consumo. – Басқаларға қызмет ете, өзім өртенемін.

Транскрипцияда берілген сөздерді латын әріптерімен жазыңыздар:

Оксилидинум, рэум (грек сөзі), мэтацинум, сангвисорба, диместролюм, гипостэролюм, фэнобарбиталиум, цинкум, цинхона, ликвор.

Жаңа тақырыпты бекіту: 18 мин

Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

- тестілеу

1.Латын алфавитіндегі әріп саны

A. 20

B. 30

C. 25

D. 28

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 4 беті

Е. 24

2. Латын тіліндегі дауыстылар саны

- A. 7
- B. 6
- C. 4
- D. 9
- E. 5

3. «Уу» әріпінің оқылуы

- A. [и]
- B. [y]
- C. [ю]
- D. [ou]
- E. [ay]

4. «Сс» әріпінің сөз соңындағы оқылуы

- A. і, е, у, ае, ое алдында
- B. диграфтар арасында
- C. дауыссыз алдында
- D. жуан дыбыс алдында
- E. ұяң дыбыс алдында

5. «Ss» әріпінің дауыстылар арасында оқылуы

- A. [кс]
- B. [ц]
- C. [к]
- D. [з]
- E. [с]

6. «Уу» әріпі қолданылатын сөздер қай тілден шыққан

- A. латын
- B. араб
- C. грек
- D. неміс
- E. үндіеуропа

7. «Сс» әріпінің сөз соңындағы оқылуы

- A. [с]
- B. [ц]
- C. [к]
- D. [з]
- E. [кс]

8. «charta» сөзінің оқылуы

- A. [карта]
- B. [корта]
- C. [хорто]
- D. [сарта]
- E. [харта]

9. «ph» тіркесінің оқылуы

- A. [п]
- B. [ф]
- C. [в]
- D. [р]

QONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 6 беті

стрихнии
строфантин
стрептоцид
сульфадимезин
синэстрол
сарколизин

II топ тапсырмасы.

Сөздікке қарап, сөздердегі екпінді қою:

Scatula, Aspergillus, saccharum. Rosa cinnamomea, Brassica, Sinapis nigra, capsulae amygdaceae, Amygdalus, amyllum. Viburnum opulus. Capsicum, acctum, oculus, Terebinthina, Gossypium.

Жаңа тақырыпты бекіту : 18 мин

Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Екпін ешқашан түспейтін буын
 - A. бірінші
 - B. екінші
 - C. соңғы
 - D. соңынан екінші
 - E. соңынан үшінші
2. Екі буынды сездерде екпін ... қойылады
 - A. бірінші буынға
 - B. соңғы буынға
 - C. дауыстыға
 - D. байланыстыратынға
 - E. дауыссызға
3. Буын ұзақ, егер, онда ... болса
 - A. екі дауыссыз
 - B. қос дауысты
 - C. дауыссыз
 - D. жіңішке дыбыс
 - E. жуан дыбыс
4. «Amprulla» сөзінде екпін дауысты «и» -ға түседі, өйткені ол
 - A. 1 алдында
 - B. соңындағы екінші буында
 - C. жұрнақ құрамында
 - D. екі дауыссыз алдында
 - E. сөз түбірінде
5. «Tinctura» сөзінде екпін «и» дауыстыға түседі, себебі ол
 - A. жалғауда
 - B. негізде
 - C. t- дан кейін
 - D. r-дың алдында
 - E. жұрнақ құрамында

QONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 7 беті

6. Екпінді дұрыс қою үшін ... ұзақтығын білу керек

- A. сонындағы екінші буынның
- B. сөз басындағы екінші буынның
- C. үшінші және екінші буынның
- D. кез келген буынның
- E. бірінші оуынның

7. Дауысты ұзақ ... аллынла

- A. c,s
- B. x,z
- C b,d
- D. y, i
- E. ph

8. –in- жұрнағы... жалғауы бар сөздерде ұзақ

- A -um
- B. -er
- C. -os
- D. -es
- E. -ium

9. Әрқашан қысқа болып келетін жұрнақтар

- A -ur-, -in-
- B. –for-, -ide-
- C. –ul-, -ol-
- D. –gen-, -ide-
- E. –itis, -oma

10. ~ белгісінің мағынасы

- A ұзақ
- B. жіңішке
- C. екпін
- D. қысқа
- E. қатаң

• **Сабақтың қортындылау кезеңі: 9 мин**

A) Оқушылардың білімін бағалау.

B) Үйге тапсырма беру.

№ 3 сабақ

5.1. Тақырыбы: Зат есім. Сөздік формасы. Зат есімнің бес септеуіне шолу. Анатомиялық термин құрылымы

- **Сағат саны: 2 сағ 90 мин**
- **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: зат есімнің грамматикалық категорияларымен, сөздік формасымен, бес септеу белгілерімен таныстыру.

• **Ұйымдастыру кезеңі:**

9 мин

- c) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
- d) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Зат есімнің лексикалық минимумдармен қамтамасыз ету, тапсырмаларды орындау барысында септеу түрлерін және зат есім негіздерін анықтау дағдыларын қалыптастыру. Оқытушымен бірлесе жұмыс істеуге баулу. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету.

ONȚÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 8 беті

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру : 27 мин

5.4.Тақырыптың негізгі мәселелері:

- 1.Зат есімнің тегі, сан түрі, септігі.
- 2.Сөздік формасы.
- 3.Негізінің анықталуы.
- 4.Зат есімнің септеулері
- 5.Қиыспаған анықтауыш
- 6.Термин тіркесіндегі сөз тәртібі.
- 7.Зат есімнің сөздік формасы.
8. Қиысқан және қиыспаған анықтауыш.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

-жұптасып жұмыс жасау:

Жұптасып жұмыс жасау – студенттер екеуден бірігіп, тапсырмаларды орындайды. Бірі оқып немесе аударма жасаса, екіншісі оған өз пікірін айтып, талқылайды, өз бағасын береді.

1,2-жұп тапсырмалары:

Аударыңыз: Corpus costae, os digiti, caput radii, frenulum linguae, dorsum nasi

3,4 жұп тапсырмалары:

Аударыңыз: Қабырға басы, омыртқа денесі, жауырын мойыны, жоғарғы жақ төмпегі, мұрын қуысы.

5,6 жұп тапсырмалары:

Аударыңыз: Costa, articulatio, brachium, incisura, humerus, ulna, tuber, radius, scapula, transversus.

5.6.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері.

- тестілеу

• Жаңа тақырыпты бекіту 18 мин

Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

Латын тіліндегі зат есім

- A. Nomen substantivum
- B. Nomen adjectivum
- C. Declinatio prima
- D. Modus infinitivus
- E. Declinatio secunda
2. Зат есімнің септеу саны

- A. 4
- B. 3
- C. 5
- D. 2
- E. 6

3. Септеуді анықтайтын септік

- A. Ablativus
- B. Genetivus
- C. Accusativus

ONȚUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 9 беті

- D. Dativus
E. Nominativus
4. «Бадам» зат есімі Gen. Sing. түрінде
A. Amygdala
B. Amygdalam
C. Amygdalarum
D. Amygdalas
E. Amygdalae
5. Infundite aqua ... Amygdalarum
A. -ae
B. -am
C. -arum
D. -as
E. -is
6. Бірінші септеу белгісі
A. -i
B. -us
C. -is
D. -ae
E. -ei
7. «Меруертгүл» латынша
A. Ephedra, ae f
B. Mentha, ae f
C. Convallaria, ae f
D. Betula, ae f
E. Chamomilla, ae f
8. «Жалбыз суын жаз» латын тілінде
A. Praescribe aquam Menthae
B. Infunde aquam Menthae
C. Recipe aquae Menthae
D. Solve in aqua Menthae
E. Contine in aqua Menthae
9. «Қазтабан» латын тілінде
A. Salvia, ae f
B. Calendula, ae f
C. Bistorta, ae f
D. Tormentilla, ae f
E. Urtica, ae f
10. Бірінші септеудегі Abl. Sing. жалғауы
A. -as
B. -is
C. -a
D. -os
E. -us
- **Сабақтың қортындылау кезені: 9 мин**
a) Оқушылардың білімін бағалау.
b) Үйге тапсырма беру.

QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 10 беті

№ 4 сабақ

5.1.Тақырыбы: Зат есімнің I септеуі.

• **Сағат саны: 2 сағат**

90 мин

• **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: зат есімнің грамматикалық категорияларымен, сөздік формасымен, бес септеу белгілерімен таныстыру, тура толықтауыш және қиыспаған анықтауыш түрін құрауды үйрету.

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

a) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

b) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3Оқу міндеттері: Зат есімнің лексикалық минимумдармен қамтамасыз ету, тапсырмаларды орындау барысында септеу түрлерін және зат есім негіздерін анықтау дағдыларын қалыптастыру. Оқытушымен бірлесе жұмыс істеуге баулу. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру: 27 мин

5.4.Тақырыптың негізгі мәселелері:

1.Зат есімнің тегі, сан түрі, септігі.

2.Сөздік формасы.

3.Негізінің анықталуы.

4.Зат есімнің септеулері

5.Қиыспаған анықтауыш

6.Термин тіркесіндегі сөз тәртібі.

7.Зат есімнің сөздік формасы.

8. Қиысқан және қиыспаған анықтауыш.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин.

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

-жұптасып жұмыс жасау:

Жұптасып жұмыс жасау – студенттер екеуден бірігіп, тапсырмаларды орындайды. Бірі оқып немесе аударма жасаса, екіншісі оған өз пікірін айтып, талқылайды, өз бағасын береді.

1,2-жұп тапсырмалары:

Аударыңыз: Corpus costae, os digiti, caput radii, frenulum linguae, dorsum nasi

3,4 жұп тапсырмалары:

Аударыңыз: Қабырға басы, омыртқа денесі, жауырын мойыны, жоғарғы жақ төмпегі, мұрын қуысы.

5,6 жұп тапсырмалары:

Аударыңыз: Costa, articulatio, brachium, incisura, humerus, ulna, tuber, radius, scapula, transversus.

5.6.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері.

- тестілеу

Жаңа тақырыпты бекіту: 18 мин

Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Зат есімнің латын атауы:

A.Pronomina personalia

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 11 беті

B.Nomen adjectivum

C.Nomen substantivum

D.Nomen numerales

E.Nomen personale

2. зат есімдердің септіктер саны:

- A. 4
- B. 5
- C. 3
- D. 6
- E. 7

3. Латын тіліндегі зат есімдерде ... септеу бар.

- A. 6
- B. 5
- C. 7
- D. 3
- E. 8

4. Зат есім сөздік формасында ... компоненті бар.

- A. 4
- B. 6
- C. 3
- D. 1
- E. 2

5. Зат есімі септеуі ... жалғауы бойынша анықталады.

- A. Ablativus.
- B. Accusativus.
- C. Genetivus.
- D. Dativus.
- E. Vocativus.

6. Екінші септеу зат есімдері Gen.Sing. түрінде ... жалғауына аяқталады.

- A. -i.
- B. -ae.
- C. -ei.
- D. -us.

E. -is.

7. Табыс септігі латын тілінде casus ... деп аталады.

- A. Ablativus.
- B. Accusativus.
- C. Nominativus.
- D. Vocativus.
- E. Dativus.

8. Бесінші септеудің Gen.Sing. жалғауы:

- A. -ae
- B. -us
- C. -is
- D. -ie
- E. -ei

9. Латын тілінде ілік септігі ... септігі болып табылады.

- A. тура толықтауыштың

QNTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Әдістемелік өңдеу		48 беттің 12 беті

- B. қиыспаған анықтауыштың
- C. қиысқан анықтауыштың
- D. пысықтауыштың
- E. қиысқан анықтауыштың және пысықтауыштың

10. Spiritus, us зат есімнің тегі мен септігі:

- A. m IV
- B. f IV
- C. m III
- D. n IV

• **Сабақтың қортындылау кезеңі: 9 мин**

- a) Оқушылардың білімін бағалау.
- b) Үйге тапсырма беру.

№ 5 сабақ

5.1. Тақырыбы: II септеу зат есімдері

- **Сағат саны: 2сағат 90 мин**
- **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: II септеу белгілерімен, перепараттар атауларындағы фамилиялардың жалғауларымен таныстыру.

- **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**
- a) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
- b) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Зат есімнің лексикалық минимумдармен қамтамасыз ету, тапсырмаларды орындау барысында септеу түрлерін және зат есім негіздерін анықтау дағдыларын қалыптастыру. Оқытушымен бірлесе жұмыс істеуге баулу. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру : 27 мин

5.4.Тақырыптың негізгі мәселелері:

- 1.Зат есімнің тегі, сан түрі, септігі.
- 2.Сөздік формасы.
- 3.Негізінің анықталуы.
- 4.Зат есімнің септеулері
- 5.Қиыспаған анықтауыш
- 6.Термин тіркесіндегі сөз тәртібі.
- 7.Зат есімнің сөздік формасы.
8. Қиысқан және қиыспаған анықтауыш.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

-жұптасып жұмыс жасау:

Жұптасып жұмыс жасау – студенттер екеуден бірігіп, тапсырмаларды орындайды. Бірі оқып немесе аударма жасаса, екіншісі оған өз пікірін айтып, талқылайды, өз бағасын береді.

1,2-жұп тапсырмалары:

Аударыңыз: Corpus costae, os digiti, caput radii, frenulum linguae, dorsum nasi

3,4 жұп тапсырмалары:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 13 беті

Аударыңыз: Қабырға басы, омыртқа денесі, жауырын мойыны, жоғарғы жақ төмпегі, мұрын қуысы.

Жаңа тақырыпты бекіту : 18 мин

Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. II септеуге жататын зат есімдердің тегі

- A. әйел және орта
- B. кез келген
- C. еркек және әйел
- D. еркек және орта
- E. нөлдік

2. II септеудегі Gen. Sing. жалғауы

- A. -ae
- B. -ei
- C. -i
- D. -us
- E. -is

3. II септеу орта тегіндегі Nom. Sing. жалғауы

- A. -u
- B. -en
- C. -ut
- D. -um
- E. -al

4. II септеу еркек тегінде Nom. Sing жалғауы

- A. -us, -er
- B. -u, -en
- C. -al, -ur
- D. -ut, -ma
- E. -os, -as

5. Тұрындылар және қайнатпалар

- A. Sirupi et tincturae
- B. Infusa et decocta
- C. Unguenta et oculenta
- D. Emplastra et emulsa
- E. Globuli et remedia

6. «Tinctura Leonuri» аудармасы

- A. шырғанақ майы
- B. рауғаш сиропы
- C. сасықшөп тұндырмасы
- D. майкене майы
- E. өгейшеп жапырағы

7. «Күнбағыс» латын тілінде

- A. Ricinus, i m
- B. Stophanthus, i m
- C. Strychnos, i f

QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 14 беті

D. Helianthus, i m

E. Anisum, i n

8. «Қайнатпа» латын тілінде

A. oleum, i n

B. folium, i n

C. decoctum, i n

D. unguentum, i n

E. butyrum, i n

9. II септеу орта тегінің Nom. Pl. жалғаулары

A. -a

B. -ae

C. -ia

D. -es

E. -i

10. Рецептегі «Майкене майы»

A. Unguenti Vischnewski

B. Sirupi Sacchari

C. Tincturae Strychni

D. Olei Ricini

E. Herbae Leonuri

• **Сабақтың қортындылау кезеңі: 9 мин**

a) Оқушылардың білімін бағалау.

b) Үйге тапсырма беру.

№ 6 сабақ

5.1.Тақырыбы: Сын есім. I топ сын есімдері. Сын есімді зат есіммен қиыстыру.

• **Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин**

• **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты:

- сын есімнің септеуін үйрету;

- сын есімдерді зат есімдермен қиыстыруға үйрету.

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

c) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Сабаққа қажетті сөздік минимумдармен қамтамасыз ету. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Латын терминдерінің қазақша аудармаларын игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру: 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1.Сын есімнің сөздік формасы.

2.Сын есімнің екі тобы.

3.Сын есімнің септелуі.

4.Сын есімнің негізін анықтау.

5.Сын есім шырайларының латынша атаулары.

6.Салыстырмалы шырай белгілері.

7.Салыстырмалы шырай сөздік формасы мен септеуі.

ONŬSTŬK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 15 беті

8.Күшейтпелі шырай белгілері.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

TBL-мәселеге бағыттап оқыту

TBL- командалар құру арқылы оқыту әдісі.

Командалар алдында қойылатын мәселе – клиникалық терминдер құрамбөліктерінің мағынасын анықтау, олар арқылы терминдерді құрастыру.

I команданың тапсырмалары:

1. **Сын есімді зат есімдермен байланысын негізге алып, қиыстырыңыз:** Әлпет(тік) (бұлшықет, доға, сүйек), сынатәрізді (алқа, сүйек, қойнау), мұрындық (қойнау, қылқан, сүйек),

2. **Сын есім шырайының тегін анықтаңыздар.**

anterius, supeioror, inferior, minus, majus, anterior, posterior, inferius, posterius, superius, minor, major, albus, a, um; ruber, bra, brum;

II команданың тапсырмалары:

1. **Сын есімді зат есімдермен орыс тіліндегі сын есімнің зат есіммен байланысын негізге алып, қиыстырыңыз:** Торлы (тесік, қырқа, шытырман), Мандайлық (бұрыш, тігіс, төмпек, өсінді), емізік тәрізді (өсінді, тілік), отырғыш (төмпек, тілік, қылқан).

2. **Сын есімнің күшейтпелі шырай түрін құрастырыңыздар:**

albus, a, um; ruber, bra, brum; simplex, icis; longus, a, um; bervis, e; niger, gra, grum, simplex, icis; longus, a, um; bervis, e; niger, gra, grum

Жаңа тақырыпты бекіту : 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Сын есімнің латын атауы:

A.Pronomina personalia

B.Nomen adjectivum

C.Nomen substantivum

D.Nomen numerale

E.Nomen personale

2. Сын есімнің өзгерілуіндегі көрсеткіштері:

A.тегі мен саны

B.септігі мен саны

C.септеуі мен тегі

D.тегі, саны, септігі

E.септігі

3. Тек 1-ші топ сын есімдері:

A.solubilis,mitis,flavus

B.aquosus,solutus,talis

C.luteus,fortis,amylaceus

D.ruber,niger,albus

E.parvus,minor,solubilis

4. Септеудің түріне байланысты сын есімдер ... бөлінеді.

A.4 топқа

B.3 топқа

C.2 топқа

QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 16 беті

D.6 топқа

E.5 топқа

5. Сын есімдер ... бойынша өзгереді.

A.септеу мен тегі

B.тегі мен сан түрі

C.септігі мен сан түрі

D.сан түрі,тегі,септігі

E.септігі

6. Бірінші топ сын есімдеріне... сын есімдер жатады.

A.3 жалғаулы

B.2 жалғаулы

C.1 жалғаулы

D.Nom.Sing түрінде us,-a,-um,немесе - er,-a,-um жалғаулары бар

E.Nom.Sing түрінде -is,e жалғаулары бар

7. 2-ші топтағы бір жалғаулы сын есімдердің белгілері:

A.-er,-a,-um

B.-x,-s,-r

C.-is,-e

D.-us,-a,um

E.-er,-is,-e

8. Тек 1-ші топ сын есімдері:

A.ruber,niger,albus

B.solubilis, mitis, flavus

C.aquosus, solutus, talis

D.luteus, fortis, amylaceus

E.parvus, minor, solubilis

9. 3-ші септеу сын есімі:

A.recens, ntis

B.asper, era, erum

C.purus, a, um

D.vivus, a, um

E.nigerrimus,a,um

10. Gen.Plur.-ium жалғауы бар сын есімі:

A.simplex, icis

B.ruber, bra, brum

C.unus, a, um

D.aethereus, a, um

E.anterior, ius

• **Сабақтың қортындылау кезені : 9 мин**

A.Оқушылардың білімін бағалау.

B.Үйге тапсырма беру.

№ 7 сабақ

5.1.Тақырыбы: Сын есім. Сын есімнің шырайлары.

• **Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин**

• **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: Салыстырмалы және күшейтпелі шырайлардың жасалуын және септелуін үйрету.

QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 17 беті

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

- d) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3.Оқу міндеттері: латын тіліндегі сын есім шырайларымен таныстыру; грамматикалық және лексикалық материалды қайталану.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Салыстырмалы шырайдың жасалуы
2. Күшейтпелі шырайдың жасалуы
3. Сөздік формалары
4. Септеулері
5. Әртүрлі түбірден жасалған салыстырмалы шырай және оның терминологияда қолданылуының ерекшелігі

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин.

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: жұптасып жұмыс істеу.

1,2 жұп тапсырмасы.

Сын есімнің латын тіліндегі аталуын беріп, келесі сын есімдерден салыстырмалы шырай жасаңыздар:

Ақ, сары, қара, сулы, сусыз, спиртты, крахмалды, эфирлі, таза.

3,4 жұп тапсырмасы.

Терминдерді аударыңыздар, қиысу байланысын негіздеңіздер:

Таза мачевина, ақ және сары балауыз; шәйқұрайдың майлы экстракты; эфирлы тұнба, сұйық пластерлер, сұр жақпамай.

4,5 жұп тапсырмасы.

Сын есімнің сөздік формасын аяқтап, күшейтпелі шырай жасаңыздар:

Cinereus, coeruleus, gelatinosus, rotundus, medicatus, stomachicus

6,7 жұп тапсырмасы.

Сын есімдердің септеулерін анықтаңыздар:

Polygonum minus, infusum herbae Plantaginis majoris, dosis maxima, pulveres grossissimi, Ammi majus, pars hypophysis posterior.

Жаңа тақырыпты бекіту :18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1.Салыстырмалы шырайдағы сын есімдердің септеуі:

- A.III
- B.V
- C.IV
- D.I
- E.II

2.Салыстырмалы шырайдың жасалуы моделі:

- A.жай шырай негізі -ior (m, f), -ius (n)
- B.жай шырай негізі -ior (m, n), -ius (f)
- C.күшейтпелі шырай негізі -ns жұрнағы
- D.жай шырай негізі -ior (n), -ius (m, f)

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу	73-11-2025 48 беттің 18 беті

Е.инфинитив негізі -ns, -ens жұрнақтары

3.Салыстырмалы шырайдағы сын есімдер зат есіммен ... қиысады.

- A.тегінде, сан түрінде, септігінде
- B.септігінде
- C.сан түрінде, тегінде
- D.тегінде, септігінде, септеуінде
- E.сан түрінде

4.Күшейтпелі шырайдың жасалыну моделі:

- A.жай шырай негізі -issim- жұрнағы -us,-a,-um жалғаулары
- B.салыстырмалы шырай негізі -issim- жұрнағы
- C.жай шырай негізі -ior жұрнағы
- D.жай шырай негізі -ior,-ius жұрнақтары
- E.салыстырмалы шырай негізі -issim- жұрнағы -us,-a,-um жалғаулары

5.Күшейтпелі шырайдағы сын есімдер ... септеулері бойынша септеледі.

- A.I және II
- B.IV және V
- C.III және IV
- D.II және III
- E.I және V

6.«Ruber, bra, brum» сын есімі ... жатады.

- A.1-ші топ сын есімдеріне
- B.2-ші топ 2 жалғаулы сын есімдеріне
- C.2-ші топ 1 жалғаулы сын есімдеріне
- D.салыстырмалы шырайдағы сын есімдерге
- E.күшейтпелі шырайдағы сын есімдерге

7.Сын есім салыстырмалы шырайының ілік септігі жекеше түріндегі жалғауы:

- A.-is
- B.-i
- C.-e
- D.-ae
- E.-es

8.Сын есімдердің салыстырмалы шырайындағы тектік жалғаулар саны және жалғаулар:

- A.2:-ior-ius
- B.3:-er,-a,-um
- C.3:-ae,-i,-um
- D.1:-x, -s
- E.3:-us,-a,-um

9.«Үлкен» сын есімінің салыстырмалы шырайындағы сөздік формасы:

- A.major,jus
- B.majoris
- C.magnus,a,um
- D.malus,a,um
- E.magnus, jus

10.Күшейтпелі шырай сын есімі:

- A.recens,ntis
- B.asper,era,erum
- C.purus,a,um
- D.vivus,a,um

QONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 19 беті

E.nigerrimus,a,um

• **Сабақтың қортындылау кезеңі: 9 мин**

A.Оқушылардың білімін бағалау.

B.Үйге тапсырма беру.

№ 8 сабақ

5.1.Тақырыбы:. Өткен шақ есімшесі.

• **Сағат саны: 2сағ/ 90 мин**

• **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: Өткен шақ есімшесі жасалуын және үйрету.

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Тақырыпқа қажетті сөздік минимумдармен қамтамасыз ету. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Латын терминдерінің қысқаша аудармаларын игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру :27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Рецептура мен фармацевтикалық терминологиядағы осы шақ және өткен шақ есімшелері.
2. Олардың сөздік формалары.
3. Септеулері.
4. Фармацевтикалық терминдердегі сан есім - приставкалар.

Жана сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5.Білім берудің және оқытудың әдістері:

-шағын топпен жұмыс;

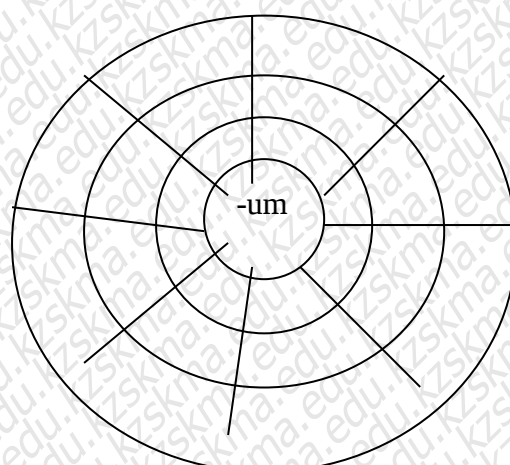
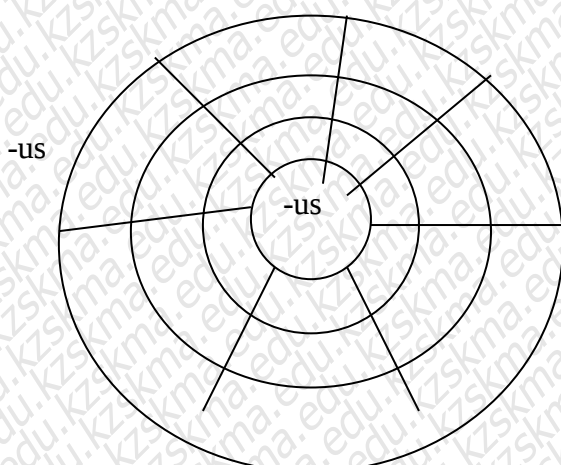
Шағын топпен жұмыс – топ екі топша бөлінеді, әр топқа жеке тапсырма беріліп, тапсырманың мақсаты айқындалады. Тапсырмалары орындалғаннан кейін әр топ қарсылас топтың орындаған жұмыс нәтижесіне өз бағасын береді. Тексеру барысы оқытушының қадағалауымен өткізіледі.

I топ тапсырмалары:

Жазбаша аударыңыз:

Colon ascendens, ramus perforans, vertebra prominens, pars descendens duodeni, arteria communicans anterior, arteria recurrens ulnaris, musculus opponens digiti minimi, costae fluctuantes, arteria palatinae ascendens et descendens, rami communicantes cum nervis lingualibus.

Төмендегі дөңгелекке -us және -um жалғауына аяқталатын сөздер тауып жазыңыз:



QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 20 беті

II топ тапсырмалары:

Терминдерді жазбаша аударыңыз:

Төзімді лимфалық тамыр, қолқаның төмендеуші бөлігі, қиын буын, медиальдық артерия, тесуші буын, төмендеуші жиек ішек, қайтымды аппендецит, диффузиялық эндокардит, туа біткен жүрекақауы, облитерациялайтын бронхит, жасырын диабет, ашық жарақат, ашық сынық, облитерациялайтын артрит, асқынған жара, асқынған тісжиегі, асқазаннан қан кету, ұстамалы қызба, толық жасанды түсік.

Жаңа тақырыпты бекіту: 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

• Сабақтың қортындылау кезеңі: 9 мин

A) Оқушылардың білімін бағалау.

B) Үйге тапсырма беру.

1. Os, ossis n зат есімінің септеуі:

A. I

B. III

C. II

D. V

E. IV

2. Semen, inis үшінші септеу зат есімінің тегі:

A. f

B. m

C. n

D. m, n

E. f, n

3. Cortex, icis m сөзінің аудармасы:

A. шөп

B. жер топырағы

C. кабық

D. дән

E. гүл

4. «Сұйықтық» сөзінің аудармасы:

A. aqua

B. nomen

C. liquor

D. solutio

E. decoctum

5. Caput, itis n зат есімі ... жатады.

A. 3-ші септеу аралас түріне

B. 4-ші септеу дауыссыз түріне

C. 3-ші септеу аралас түріне

D. 3-ші септеу дауыссыз түріне

E. 2-ші септеуге

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 21 беті

6. Paraver,eris n сөздің аудармасы:

- A.эфир
- B.бұрыш
- C.ұйқы
- D.көкнәр
- E.жеміс

7. Semen, inis n зат есімнің негізі:

- A.Semen
- B.Semin
- C.Sem
- D.Semina
- E.Seminum

8. «Ауыз» зат есімнің аудармасы:

- A.os,ossis n
- B.cor,cordis n
- C.vas,vasis n
- D.os,oris n
- E.pax,pacis f

9.Adonis, idis f-жанаргүл зат есімінің негізі мен септеуі:

- A.Adonid-II
- B.Adon-III
- C.Adon-IV
- D.Adonid –III
- E.Adonid-I

10. Үшінші септеудегі зат есімдердің негіздері ... жалғауы алыну арқылы анықталады.

- A.Nom.Pl.
- B.Gen.Sing.
- C.Nom.Sing.
- D.Gen.Pl.
- E.Acc.Sing.

№ 9 сабақ

5.1.Тақырыбы: III септеу зат есімдері . Аралық бақылау.

- **Сағат саны: 2сағ/ 90 мин**
- **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: еркек тегі зат есімдерінің жалғауларын меңгерту;

- **Ұйымдастыру кезеңі: 15 мин**
- е) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Сөздік минимумдармен жұмыс жасау, грамматикалық сауаттылыққа үйрету, зат есім ерекшеліктерін меңгерту. Ер, әйел және орта тектің сөздік минимумдармен жұмыс жасау. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Ер, әйел және орта тек зат есімдерінің ерекшеліктерін игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру :27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

- 1.Еркек тегі зат есімдерінің жалғаулары қандай?
- 2.Тегі бойынша ескертулерге қандай зат есімдер жатады?

QONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 22 беті

3.Әйел тегінің грамматикалық белгілері.

4.Орта тегі зат есімдерінің белгілері.

5.Әйел және орта тек зат есімдерінің негізін анықтау.

6.Әйел және орта тегі бойынша ережеден ескертулері болып табылатын зат есімдер.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин.

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

-жұптасып жұмыс жасау;

Жұптасып жұмыс жасау – студенттер екеуден бірігіп, тапсырмаларды орындайды. Бірі оқып немесе аударма жасаса, екіншісі оған өз пікірін айтып, талқылайды, өз бағасын береді.

1,2-жұп тапсырмалары:

1.Зат есімдердің тең және тең еемес буындарды атап, негізін анықтаңыз: auris, is; pyramis, idis; cutis, is; dens, dentis; herpes, etis; tabes, is; viscus, eris; aponeurosis, is; mors, mortis; extremitas, atis; mare, is; nomen, inis;

2. Зат есімдердің ілік септігі жекеше түрін жасаңыз: cavitas, salus, civix, mystax, ars, tendo, calx, tuberositas, impressio, pars, radix, origo, articulatio, longitudo asperitas, juvenus.

3,4 жұп тапсырмалары:

1.Еркек тегі зат есімдерін атаңыз: radix, icis; paries, etis; corpus, oris; odor, oris; sapo, onis; flexio, ionis; venter, ntris; poples, itis; nux, nucis; trochanter, eris; pulmo, onis;

2. Зат есімдердің тең және тең еемес буындарды атап, негізін анықтаңыз: auris, is; pyramis, idis; cutis, is; dens, dentis; herpes, etis; tabes, is;

5,6 жұп тапсырмалары:

1. Зат есімдердің негізін анықтаңыз extremitas, atis; mare, is; nomen, inis; poples, itis; nux, nucis; trochanter, eris; pulmo, onis;

2. Зат есімдердің тең және тең еемес буындарды атап, негізін анықтаңыз: viscus, eris; aponeurosis, is; mors, mortis; extremitas, atis; mare, is; nomen, inis;

Жаңа тақырыпты бекіту: 18 мин.

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

Бақылау сұрақтары :

№1 аралық бақылауға арналған бағдарлама сұрақтары

1.Латын тіліндегі зат есімдердің септеу саны.

2.Латын тіліндегі зат есімдердің септік саны.

3.Зат есім сөздік формасының компонент саны.

4.Зат есімі септеуінің белгісі..

5. Екінші септеу зат есімінің белгісі.

6.Gutta,ae зат есімнің тегі мен септеуі:

7.Os,ossis n зат есімінің септеуі:

8.Tincturarum зат есімінің тегі, саны, септігі:

9.Латын тіліндегі дауыстылар саны.

10.Диграф анықтамасы.

11.«У» әріпі қай бөлшекке жазылады.

12.«С» әріпінің i,e,y,ae,oe алдында оқылуы.

13.«С» әріпі сөз соңында ... болып айтылады.

14.«Charta» сөзінің оқылуы.

15.«Herba» сөзінің аудармасы:

QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу	73-11-2025 48 беттің 23 беті

16. Қазіргі латын тілінің әліпбиіндегі әріптер саны.
 17. «S» әріпінің дауыстылар арасында оқылуы.
 18. Бірінші жіктеу етістігін табыңыз.
 19. IV жіктеу етістіктің негізінің соңы.
 20. I жіктеу етістіктің негізінің соңы.
 21. III жіктеу етістіктің негізінің соңы.
 22. II жіктеу етістіктің негізінің соңы.
 23. «Осындай дозалар ...санымен берілсін» тіркестің аудармасы:
 24. «Беру» етістігінің сөздік формасы:
 25. Латын сын есімінің септеу саны.
 26. Септеудің түріне байланысты сын есімдердің топ саны.
 27. Сын есімдердің өзгеретін белгілері.
 28. Бірінші топ бір жалғаулы сын есімдерінің Nom.Sing жалғаулары.
 29. 2-ші топтағы бір жалғаулы сын есімдерінің белгілері:
 30. Бірінші топ сын есімдерінің әйел және орта тектеріндегі жалғаулары.
 31. 2-ші топқа сын есімдерінің Gen.Sing. жалғауы.
 32. Рецепт анықтамасы.
 33. Рецепттің құрамындағы бөліктер саны.
 34. Рецепттегі дәрігердің фармацевтке деген үндеуінің бас сөзі.
 35. «Белгіле» етістігінің аудармасы:
 36. Рецепт жолындағы «тұрынды» сөзі:
 37. Таблеткалар мен суппозиториялар қысқартылған тәсілмен жазылғандағы дәрілік форма атауының септігі мен сәтүрі.
 38. «15 тамшы» терминнің аудармасы:
 39. Терминоэлемент анықтамасы.
 40. Дәрілік формаларды белгілейтін фармацевтикалық терминдер.
 41. «Қалақай» латын тілінде:
 42. Префикс сөзінің синонимі.
 43. «Капсулаларда босат» латын тілінде:
 44. Solutionis зат есімнің септігі, сәт түрі:
 45. Табыс септігі латын тілінде.
 46. Spiritus, us зат есімнің тегі мен септігі:
 47. Semen, inis үшінші септеу зат есімінің тегі:
 48. Cortex, icis m сөзінің аудармасы:
 49. «Сұйықтық» сөзінің аудармасы:
 50. Бесінші септеудің Gen.Sing. жалғауы:
- **Сабақтың қортындылау кезеңі: 9 мин.**
- A) Оқушылардың білімін бағалау.
- B) Үйге тапсырма беру.

№ 10 сабақ

5.1. Тақырыбы: Зат есімнің 3-септеуі. Ер, әйел және орта тегі зат есімдері.

- **Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин**

- **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: - әйел және орта тек зат есімдерінің жалғауларын игерту;

- «is» жалғауы бар зат есімдердің септеу ерекшеліктерін игерту;

- **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

QONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 24 беті

сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Тақырыпқа қажетті сөздік минимумдармен қамтамасыз ету. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Латын терминдерінің қазақша аудармасын жасауды игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру :27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1.Еркек тегі зат есімдерінің жалғаулары қандай?
- 2.Тегі бойынша ескертулерге қандай зат есімдер жатады?

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Білім берудің және оқытудың әдістері:

-жұптасып жұмыс жасау;

Жұптасып жұмыс жасау – студенттер екеуден бірігіп, тапсырмаларды орындайды. Бірі оқып немесе аударма жасаса, екіншісі оған өз пікірін айтып, талқылайды, өз бағасын береді.

1,2-жұп тапсырмалары:

Зат есімдердің тең және тең еемес буындарды атап, негізін анықтаңыз: auris, is; pyramis, idis; cutis, is; dens, dentis; herpes, etis; tabes, is; viscus, eris; aponeurosis, is; mors, mortis; extremitas, atis; mare, is; nomen, inis;

3,4 жұп тапсырмалары:

Еркек тегі зат есімдерін атаңыз: radix, icis; paries, etis; corpus, oris; odor, oris; sapo, onis; flexio, ionis; venter, ntris; poples, itis; nux, nucis; trochanter, eris; pulmo, onis;

Жаңа тақырыпты бекіту : 25 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Os,ossis n зат есімінің септеуі:

A.I

B.III

C.II

D.V

E.IV

2. Semen, inis үшінші септеу зат есімінің тегі:

A.f

B.m

C.n

D.m, n

E.f, n

3. Cortex, icis m сөзінің аудармасы:

A.шөп

B.жер топырағы

C.қабық

D.дән

E.гүл

4. «Сұйықтық» сөзінің аудармасы:

A.aqua

B.nomen

QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 25 беті

C.liquor

D.solutio

E.decoctum

5. Caput, itis n зат есімі ... жатады.

A.3-ші септеу аралас түріне

B.4-ші септеу дауыссыз түріне

C.3-ші септеу аралас түріне

D.3-ші септеу дауыссыз түріне

E.2-ші септеуге

6. Paraver,eris n сөздің аудармасы:

A.эфир

B.бұрыш

C.ұйқы

D.көкнәр

E.жеміс

7. Semen, inis n зат есімнің негізі:

A.Semen

B.Semin

C.Sem

D.Semina

E.Seminum

8. «Ауыз» зат есімнің аудармасы:

A.os,ossis n

B.cor,cordis n

C.vas,vasis n

D.os,oris n

E.pax,pacis f

9.Adonis, idis f-жанаргүл зат есімінің негізі мен септеуі:

A.Adonid-II

B.Adon-III

C.Adon-IV

D.Adonid –III

E.Adonid-I

10. Үшінші септеудегі зат есімдердің негіздері ... жалғауы алыну арқылы анықталады.

A.Nom.Pl.

B.Gen.Sing.

C.Nom.Sing.

D.Gen.Pl.

E.Acc.Sing.

• **Сабақтың қортындылау кезеңі: 9 мин.**

A)Оқушылардың білімін бағалау.

B)Үйге тапсырма беру.

№ 11 сабақ

5.1.Тақырыбы: 3-септеу зат есімдердің ерекшеліктерін қайталау.

• **Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин**

• **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: -III-септеу зат есімдердің ерекшеліктерін қайталау

QONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 26 беті

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Оқытушымен бірлесе жұмыс істеуге баулу . Жаттығу жұмыстарымен орындау барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Терминдер аудармасын дұрыс жасау.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру :27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Зат есім негізінің анықталуы.
2. Тең буынды және тең емес буынды сөздер.
3. Зат есім тегінің анықталуы.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Білім берудің және оқытудың әдістері:

-жұптасып жұмыс жасау;

Жұптасып жұмыс жасау – студенттер екеуден бірігіп, тапсырмаларды орындайды. Бірі оқып немесе аударма жасаса, екіншісі оған өз пікірін айтып, талқылайды, өз бағасын береді.

I,II жұп тапсырмалары:

Зат есімдерді оқып, қазақ тіліне аударыңыздар:

os, ossis n; os, oris; foramen, inis n; canalis, is m; region, onis f; dens, dentis is m; cutis, is, f; radix, icis f; termination, onis f; tuber, eris n; cor, cordis n; axis is, m; vaz, vasis n; pars, parties f; mors, mortis f; auris, is f; crus, cruris n.

III,IV жұп тапсырмалары:

Зат есімдердің сөздік формасын аяқтаңыздар, қазақ тіліне аударыңыздар:

hepar; femur; tumor; venter; radix; carbo; regio; pulmo; homo; articulatio; cavitas; auris; pes; pubes; tabes; stapes.

Жаңа тақырыпты бекіту: 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1, Solutionis зат есімнің септігі, сан түрі:

- A.Gen.Sing.
- B.Gen.pl.
- C.Nom.pl.
- D.Dat.Sing.
- E.Dat.pl.

2.Semen, inis үшінші септеу зат есімінің тегі:

- A.n
- B.f
- C.m
- D. n
- E.f n

3.Cortex, icis m сөзінің аудармасы:

- A.қабық
- B.шөп
- C.топырақ

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 27 беті

D.дән

E.гүл

4.«Сұйықтық» сөзінің аудармасы:

A.liquor

B.aqua

C.nomen

D.solutio

E.decoctum

5.Caput, itis n зат есімі ... жатады.

A.3-ші септеу дауыссыз түріне

B.3-ші септеу аралас түріне

C.4-ші септеу дауыссыз түріне

D.3-ші септеу аралас түріне

E.2-ші септеуге дауыссыз түріне

6.«Ауыз» зат есімнің аудармасы:

A.os,oris n

B.os,ossis n

C.cor,cordis n

D.vas,vasis n

E.pax,pacis f

7.Adonis, idis f-жанаргүл зат есімінің негізі мен септеуі:

A.Adonid—III

B.Adonid-II

C.Adon-III

D.Adon-IV

E.Adonid-I

8.Үшінші септеуге... зат есімдері жатады.

A.еркек,әйел және орта тектердің

B.еркек және орта тектердің

C.орта тектің ғана

D.әйел және орта тектердің

E.әйел және еркек тектердің

9.«Flos,floris m» сөзінің негізі, септеуі және аудармасы:

A.III,flor- гүл

B.III,flos- жапырақ

C.IV,flor-көмір

D.II,flos-гүл

E.flos-шөп

10.III септеу дауысты типіне ... бар зат есімдері жатады.

A.орта тегі Nom.Sing-e,-al,-ar жалғаулары

B.әйел тегі Nom.Sing-a,ae,as жалғаулары

C.еркек тегі Nom.Sing-er,us,ut жалғаулары

D.орта тегі Nom.Sing-a,-es,-ei жалғаулары

E.әйел, еркек, орта тек зат есімдер Nom.Sing-a,-ae,-er,-us,-um жалғаулары

• **Сабақтың қортындылау кезеңі :9 мин**

A)Оқушылардың білімін бағалау.

B)Үйге тапсырма беру.

QONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 28 беті

№ 12сабак

5.1.Тақырыбы: Зат есім мен сын есімнің Nom. plur. және Gen. plur. түрлері.

- **Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин**
- **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: зат есім мен сын есімнің Nom. plur. жалғауларын машықтандыру;

- Gen. plur. түрінде барлық септеулердің жалғауларын үйрету.

- **Ұйымдастыру кезеңі:** 9 мин

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Тақырыпқа қажетті сөздік минимумдармен қамтамасыз ету. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Латын терминдерінің қысқаша аудармаларын игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру :27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Зат есім мен сын есімнің Nom. plur. түрі.
2. Зат есім мен сын есімнің Gen. plur. түрі.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5.Білім берудің және оқытудың әдістері:

- шағын топпен жұмыс;

Шағын топпен жұмыс – топ екі топша бөлінеді, әр топқа жеке тапсырма беріліп, тапсырманың мақсаты айқындалады. Тапсырмалары орындалғаннан кейін әр топ қарсылас топтың орындаған жұмыс нәтижесіне өз бағасын береді. Тексеру барысы оқытушының қадағалауымен өткізіледі.

I топ тапсырмалары:

Төмендегі сөздерді толықтырып жазыңыз.

- um тістердің
- um өкпелердің
- um құлақтардың
- um сүйектердің
- um аймақтардың
- um мұрындардың
- um бұлшықеттердің
- um буындардың
- um тесіктердің

II топ тапсырмалары:

Төмендегі кестеге керек сөзді тауып қойыңыз:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Әдістемелік өңдеу		48 беттің 29 беті

- * бездердің
- * тамырлардың
- * сүйектердің
- * тесіктердің
- * денелердің
- * бастардың

Жаңа тақырыпты бекіту 18 мин.

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Tincturarum зат есімінің тегі, саны, септігі:

- A. m.Gen.pl
- B. Acc.Sing
- C. Gen.Sing
- D. f.Gen.pl
- E. n.Gen.pl

2. «Fructuum» сөзінің септеуі, септігі:

- A. II Nom.Sing
- B. IV Acc.Sing
- C. IV Gen.pl
- D. II Acc.Sing
- E. III Gen Pl

3. Gen.Plur.-ium жалғауы бар сын есімі:

- A. ruber, bra, brum
- B. simplex, icis
- C. unus, a, um
- D. aethereus, a, um
- E. anterior, ius

4. «Pulvis foliorum Menthae» аудармасы:

- A. Наперстянка гүлдерінің ұнтағы
- B. Жанаргүл шөбінің ұнтағы
- C. Түймедақ гүлінің ұнтағы

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу	73-11-2025 48 беттің 30 беті

- D. Жалбыз жапырақтарының ұнтағы
- E. Жанаргүл гүлдерінің ұнтағы
5. «Түймедақ гүлдерінің тұнбасы» аудармасы:
- A. Infustum herbae Convallariae
- B. Decoctum foliorum Cucurbitae
- C. Infusum florum Chamomillae
- D. Decoctum foliorum Chamomillae
- E. Decoctum foliorum Convallariae
6. Сироптар, тұндырмалар және қайнатпалар:
- A. Succī, infusum ad decoctum
- B. Sirupus, infusum aut decocta
- C. Sirupi, infusa et decocta
- D. Sirupi, guttae et tabulettae
- E. Tincturae, solutiones et decocta
7. II септеу зат есімдерінің Gen.Pl. түрінде ... жалғауы бар.
- A. -i
- B. -ibus
- C. -orum
- D. -ae
- E. -um
8. Foliorum, aquarum, acidorum, florum зат есімдері ... түрінде жазылған.
- A. Nom.Sing.
- B. Gen.Sing.
- C. Gen.Pl.
- D. Dat.Pl.
- E. Dat.Sing.
9. «Faciērum» - зат есімнің септігі мен септеуі:
- A. m.Gen.pl
- B. Acc.Sing
- C. Gen.Sing
- D. f.Gen.pl
- E. n.Gen.pl
10. I-септеу зат есімдердің Nom.plur. жалғауы:
- A. -us
- B. -uum
- C. -orum
- D. -ae
- E. -e

• **Сабақтың қортындылау кезеңі: 9 мин.**

A) Оқушылардың білімін бағалау.

B) Үйге тапсырма беру.

№ 13 сабақ

5.1. Тақырыбы: IV және V септеу зат есімдері

• **Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин**

• **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: IV және V септеу зат есімдердің ерекшеліктерін қайталау

• **Ұйымдастыру кезеңі:**

9 мин

QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 31 беті

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: қысқарту ережелерін үйрету, IV және V септеу зат есімдерінің белгілерін ажыраттыру, сын есімдерді зат есімдермен қиыстыру дағдыларын бекіту, сын есім шырайларын, сан есімдерді, есімдіктерді, үстеулерді игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру: 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Қысқарту ережелері.
2. Негізгі рецептік қысқартулар.
3. IV септеу зат есімдері, лексикалық минимумы.
4. V септеу зат есімдері, лексикалық минимумы.
5. Сын есімнің шырайлары; сан есім, үстеу, есімдік жөнінде қысқаша мәлімет.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс істеу

I топтың тапсырмасы:

1. Рецепттегі қысқарту ережелерін беріңіздер, мысалдар келтіріңіздер.
2. Рецепттерді толықтырып, оқыңыздар, аударыңыздар:

Rp.: Inf. hb. Ledi palustris 10 ml

Sir. Althaeae 25.0

M.D.S.

Rp.: Sulfur. pct.

Picis liquidae aa 1.0

Zinci oxydi

Amyli Tritici aa 2.5

Vaselini 20.0

M.f.ung.

D.S.

Rp.: Jodi puri 0.02

Kal. iodidi 0.2

Calcii glycerophosphatis

Phytini aa 4.0

Extr.et pulv. r. Liquiritae q.s.ut. f.pil.№40

D.S.

3. Төртінші септеу зат есімдерінің белгілерін анықтап, аударма жасаңыздар:

Таңқурай жемістері. Емен қабығы. Шырғанақтың балауса жемістері. Сұйылтылған этил спирті. Долананың жемістері және гүлдері. Парентералды қолдануға арналған ерітінді. Емен қабығының қайнатпасы.

4. Латын тіліне сөйлемдерді аудару.

Наркоз үшін ең таза эфирді қолдан. Фармацевт себуге (plur.) арналған ең майда ұнтақты дайындап жатыр. Жусан тұндырмас түсті сұйықтық және оның өте ашы дәмі бар. Үлкен жолжелкен жапырақтарында алкалоидтер бар.

II топтың тапсырмасы:

1. Сөздерді қысқартыңыздар, аударма жасаңыздар:

таблетка, қарапайым, тамырсабақ, қайтала, суппозиторий, қабықталған, оң көзде, сол көзде, әр көзде, жеміс; Босат. Белгіле. Осындай дозалар босатылсын; какао майы, тепе-тең, тазартылған.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 32 беті

2. Рецептерді қысқартусыз, толықтырып оқыңыздар, аударыңыздар:

Rp.: Kalii iodidi 5.0

Natr. hyposulfitis 0.1

Aq. dest 4.4 ml.

Lanol. anhydr. 13.5

Adip. suil.depur. 27.0

M.f. ung.

D.s.

Rp.: Extr. Filicis maris spiss. 1.0

Div. in 6 p. aeq.

D. in caps. gel.

S.

Rp.: Fol. Menyanthidis trifoliatae

Fol. Menthae

Rad. Taraxaci.

Gemm. Betulae aa 25.0

M.D.S.

3. Бесінші септеу зат есімдерінің белгілерін анықтап, аударма жасаңыздар:

Іш босататын жиынтығында итжүзім жемістері бар. Қышымаға қарсы жақпамайды жаз. Норсульфазолдың ең жоғары тәулік дозасы 7,0. Құтыру ауруының вирусы өте қауіпті. Est modus in rebus (Гораций).

4. Сын есімдерді латынша сөздік формасында жазып беру:

Ак, дистилденген, кептірілген, қою (сын есім) өсімдікке қатысты, тыныштандыратын, үлкен (салыстырмалы шырай), эфирлы, тұндырылған, қабықталған.

Жаңа тақырыпты бекіту :25 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Үшінші септеуге жатады.

A. әйел, ер тектері

B. барлық тектер

C. орта тегі

D. ер және орта тектері

E. ер тегі

2. III септеу Gen. Sing. жалғауы

A. -is

B. -ae

C. -us

D. -ei

E. -i

3. «Cortex» зат есімнің негізі

A. cort

B. cor

C. cortic

D. corticis

E. cortices

4. Гүл - fl ...

ONȚŪSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 33 беті

A. -or

B. -os

C. -o

D. -es

E. -ex

5. Адам -hom ...

A. -o

B. -or

C. -es

D. -ex

E. -os

6. Қабық-cort ...

A. -o

B. -or

C. -os

D. -ex

E. -es

7. Көмір-carb ...

A. -os

B. -or

C. -o

D. -ex

E. -es

8. Эфир-aeth ...

A. -er

B. -es

C. -ex

D. -or

E. -o

9. Сүйек - os, o ... is n

A. c

B. p

C. n

D. r

E. ss

10. Ауыз - os, o ... is n

A. r

B. n

C. c

D. ss

E. p

• **Сабақтың қортындылау кезеңі : 9 мин**

A) Оқушылардың білімін бағалау.

B) Үйге тапсырма беру.

№ 14сабақ

5.1.Тақырыбы: II топ сын есімдері. Сын есімнің шырайлары. Осы шақ есімшесі. **Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин**

QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 34 беті

- **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: латын тіліндегі сын есім шырайларымен таныстыру;

- **Ұйымдастыру кезеңі:** 9 мин.

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: латын тіліндегі сын есім шырайларымен таныстыру; грамматикалық және лексикалық материалды қайталау.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру : 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Салыстырмалы шырайдың жасалуы
2. Күшейтпелі шырайдың жасалуы
3. Сөздік формалары
4. Септеулері
5. Өртүрлі түбірден жасалған салыстырмалы шырай және оның терминологияда қолданылуының ерекшелігі

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин.

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: жұптасып жұмыс істеу.

1,2 жұп тапсырмасы.

Сын есімнің латын тіліндегі аталуын беріп, келесі сын есімдерден салыстырмалы шырай жасаңыздар:

Ақ, сары, қара, сулы, сусыз, спиртты, крахмалды, эфирлі, таза.

3,4 жұп тапсырмасы.

Терминдерді аударыңыздар, қиысу байланысын негіздеңіздер:

Таза мачевина, ақ және сары балауыз; шәйкұрайдың майлы экстракты; эфирлы тұнба, сұйық пластерлер, сұр жақпамай.

4,5 жұп тапсырмасы.

Сын есімнің сөздік формасын аяқтап, күшейтпелі шырай жасаңыздар:

Cinereus, coeruleus, gelatinosus, rotundus, medicatus, stomachicus

6,7 жұп тапсырмасы.

Сын есімдердің септеулерін анықтаңыздар:

Polygonum minus, infusum herbae Plantaginis majoris, dosis maxima, pulveres grossissimi, Ammi majus, pars hypophysis posterior.

Жаңа тақырыпты бекіту: 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Plantago ma ...

A. -ioris

B. -ior

C. -ius

D. -issima

E. -lima

2. Салыстырмалы шырайдағы «жақсы»

A. major, jus

B. maximus, a. um

C. melior, ius

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Өдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 35 беті

- D. minor, us
 E. minimus, a, um
 3. «Жаңа» (свежий) салыстырмалы шырайда

- A. simplicior, ius
 B. albior, ius
 C. dulcior, ius
 D. anterior, ius
 E. recentior, ius

4. Cucurbita maxim ...

- A. -a
 B. -is
 C. -es
 D. -ior
 E. -ius

5. «Ең таза» латынша

- A. albissimus, a, um
 B. maximus, a, um
 C. purissimus, a, um
 D. parvus, a, uni
 E. magnus, a, um

6. Үш жапырақты субеде

- A. Digitalis grandiflora
 B. Leonurus quinquelobatus
 C. Viola tricolor
 D. Menyanthes trifoliata
 E. Antitoxinum bivalens

7. «Cito» аудармасы

- A. бірдей, бір мөлшерде
 B. тез
 C. майда
 D. дереу
 E. нақты

8. «Statim» мағынасы

- A. тез
 B. майда
 C. нақты
 D. жәй
 E. дереу

9. «Бірдей, бір мөлшерде» аудармасы

- A. ana
 B. exacte
 C. cito
 D. statim
 E. longe

10. «Pro me» мағынасы

- A. дәрігер науқасқа жүгінеді
 B. дәрігер рецептті науқас үшін жазады
 C. дәрігер рецептті өзі үшін жазады

QO'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 36 беті

D. дәрігер «абайла» нұсқасын береді

E. дәргер тез жіберуді өтінеді

• **Сабақтың қортындылау кезеңі: 9 мин**

A) Оқушылардың білімін бағалау.

B) Үйге тапсырма беру.

№ 15 сабақ

5.1. Тақырыбы: Етістік. Бұйрық және шартты райдың рецепте қолданылуы.

• **Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин**

• **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: латын етістігімен және оның грамматикалық категорияларымен, бұйрық және шартты раймен, рецептік формулировкалармен таныстыру.

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: етістіктің жіктеулерін ажыратуды, негізінің анықтауын, бұйрық рай жекеше және көпше түрлерінің жасалуын үйрету.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру : 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Етістіктің грамматикалық категориялары.

2. 4 жіктеу және негіздері.

3. Инфинитив - тұйық райы.

4. Бұйрық рай.

5. Шартты рай.

6. Етістіктердің лексикалық минимумы.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс

I топтың тапсырмасы:

1. Етістіктің жіктеуін анықтап, императив жекеше түрін жасаңыздар: *salvēre, infundēre, laborāre, audire, conspergēre*.

2. Дауыстап оқып, аударыңыздар:

Recipe. Misce. Da. Signa. Concide, contunde et tere. Bene labora. Repete bis.

1. Латын тіліне аударыңыздар:

Абайлап сақта. Мұқият тыңда. Тез дайында және бөл. Жақ және ысқыла (*infricare*).

4. Шартты рай жасалуының сызбасын дайындау.

II топтың тапсырмасы:

1. Етістіктің жіктеуін анықтап, императив көпше түрін жасаңыздар: *valēre, addēre, linire, agitare, repetēre*.

2. Латын тіліне аударыңыздар:

қабылдандар, ерітіндер, пісіріндер, қосындар, аяқтандар, себіндер, майдаландар, өмір сүріндер, тындандар.

3. Қай латын етістіктерінен келесі сөздердің шыққандығын анықтаңыздар:

препарат, лаборатория, аудитория, лекция, лектор, репетитор, фильтр, финал, линимент, экстрагент.

4. Шартты райы бар рецептік формулировкалар презентациясын әзірлеу

QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 37 беті

Жаңа тақырыпты бекіту: 18 мин.

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Шартты райдың аталуы

- A. императив
- B. конъюнктив
- C. инфинитив
- D. императив
- E. супин

2.1 жіктеудің конъюнктивтағы етістік негізінде соңғы дыбыс

- A. -а-
- B. -и-
- C. -е-
- D. -і-
- E. -о-

3. «Dare» етістігі конъюнктив активінің жекеше түрінде

- A. dat
- B. dant
- C. det
- D. detur
- E. dentur

4. Латынша «араластырсын»

- A. Misce
- B. Miscete
- C. Miscēre
- D. Miscet
- E. Misceatur

5. «Дайындандар» етістігінің аудармасы

- A. praeparate
- B. miscete
- C. date
- D. signate
- E. addite

6. «Қосу» (бір нәрсеге) етістігінің аудармасы

- A. contundere
- B. refrigerare
- C. sumere
- D. addere
- E. adhibere

7. «Қолдану» етістігінің аудармасы

- A. extrahere
- B. adhibere
- C. coquere
- D. vivere
- E. valere

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу	73-11-2025 48 беттің 38 беті

8. «Жақ» етістігі латынша

- A. tere
- B. vive
- C. da
- D. lini
- E. fini

9. «Аударындар» (арғы бетіне) латынша

- A. macerate
- B. miscete
- C. formate
- D. vivite
- E. vertite

10. Бірінші жіктеудегі етістік негізінің соңы

- A. -u-
- B. -i-
- C. -a-
- D. -e-
- E. дауыссыз

• **Сабақтың қортындылау кезеңі: 9 мин.**

A) Оқушылардың білімін бағалау.

B) Үйге тапсырма беру.

№ 16 сабақ

5.1. Тақырыбы: Рецепт. Рецепт құрылымы. Предлогтардың, шылаулардың үстеулердің, есімдіктердің рецепте қолданылуы.

- **Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин**
- **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: Демеуліктермен, шылаулармен, рецептін анықтамасы және құрылысымен, латын тіліндегі бөлігінің жазылу ережелерімен таныстыру.

Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3 Оқу міндеттері: Демеуліктердің дұрыс қолданылуын үйрету, демеуліктер мен шылаулары бар терминдердің аударылуын үйрету, рецептерді жаздыру және аударту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин.

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Латын тіліндегі демеуліктер, шылаулар.
2. Рецепт анықтамасы.
3. Рецепт құрылысы.
4. Латын тіліндегі бөлігінің дұрыс жазылуы.
5. Бірінші септеудің лексикалық минимумы.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин.

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.
шағын топпен жұмыс жасау.

I топ тапсырмасы

1. Accusativus септігін талап ететін және жалғаулық шылауы бар терминдерді құрастыру.
2. Рецептін анықтамасын беріңіздер, құрылымын айтыңыздар.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 39 беті

3. Рецепттерді аударыңыздар.

Ал: Эвкоммия тұнбасының 25 мл

Босат.

Белгіле.

Ал: Сабур тұнбасының 30 мл

Босат.

Белгіле.

Ал: Жалбыз суының 200 мл

Босат.

Белгіле.

4. Оң жақтағы қатардан сол жақтағы қатарға арналған аудармаларды табыңыздар:

Betula

1. Жалбыз

Liquiritia

2. Акқайың

Mentha

3. Өсімдік

Planta

4. Мия

Amygdala

5. Бадам

II топтың тапсырмасы:

1. Ablativus септігін талап ететін және болымсыз шылауы бар терминдерді құрастыру.

2. Рецепттің латын тіліндегі бөлігінің аталуын, жазылуын айтыңыздар.

3. Рецепттерді аударыңыздар:

Ал: Меруертгүл тұнбасының

Валериана тұнбасының тепе – тең 10 мл

Араластыр. Босат. Белгіле

Ал: Лимонник тұнбасының 30 мл

Босат

Белгіле

Ал: Арника тұнбасының 25 мл.

Босат.

Белгіле.

4. Оң жақтағы қатардан сол жақтағы қатарға арналған аудармаларды табыңыздар:

Convallaria

1.Қалақай

Ephedra

2. Жылантаран

Bistorta

3. Қазтабан

Urtica

4. Қылша

Tormentilla

5. Меруертгүл

Жаңа тақырыпты бекіту : 18 мин.

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Рецепт құрамындағы бөліктер саны

A. 6

B. 7

C. 8

D. 9

E. 5

2. «Designatio materiarum» - бұл

ONȚUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 40 беті

- A. рецептін берілген күні
- B. дәрілердің белгіленуі
- C. фармацевтке берілетін нұсқаулар
- D. дәрілердің қолдану әдістері
- E. дәрігердің қолтаңбасы мен мөрі
3. Дәрілердің қолдану әдісі
- A. Inscriptio
- B. Sigillum
- C. Subscriptio
- D. Signatura
- E. Aetas aegroti
4. Рецептін алтынша бөлігін бастайтын сөз
- A. Signa
- B. Recipe
- C. Divide
- D. Solve
- E. Misce
5. Рецепттегі дәрі атауының септігі
- A. Genetivus
- B. Ablativus
- C. Accusativus
- D. Vocativus
- E. Dativus
6. Рецептте «cito» - бұл
- A. қайтала
- B. аз
- C. аудар
- D. тез
- E. бір мөлішерде
7. «Мия» латын тілінде
- A. Polygala, ae f
- B. Glycyrrhiza, ae f
- C. Scopolia, ae f
- D. Oryza, ae, f
- E. Passiflora, ae f
8. «Шырғанақ» латын тілінде
- A. Hierochloë, es f
- B. Kalanchoë, es f
- C. Aloë, es f
- D. Hippophaë, es f
- E. Chole, es f
9. «Алоэ тұндырмасы» Genetivus түрінде
- A. Tincturae Passiflorae
- B. Tincturae Aloës
- C. Tincturae Belladonnae
- D. Tincturae Arnicae
- E. Tincturae Eucommiae
10. «Terebinthina, ae f» - бұл

QONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 41 беті

- A. истод
- B. бадам
- C. живица
- D. меруертгүл
- E. қалақай

• **Сабақтың қортындылау кезеңі**

9 мин

A) Оқушылардың білімін бағалау.

№ 17 сабақ

5.1. Тақырыбы: Химиялық номенклатура. Химиялық элементтердің, тұздардың, қышқылдардың және тотықтардың атаулары.

• **Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин**

• **Сабақ түрі:** Симуляциялық

5.2. Сабақтың мақсаты: химиялық номенклатура, химиялық элементтердің, қышқылдардың, оксидтердің, тұздардың, эфирлердің латын атауларын игерту.

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: химиялық номенклатурадағы атаулардың латын тіліндегі құрастырылу дағдыларын бекіту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізі мәселелері:

Химиялық элементтердің латын атаулары.

2. Қышқылдардың атаулары.

3. Тұздар, эфирлер атаулары.

4. Химиялық номенклатурадағы грек сан есім-префикстері.

5. Кейбір көмірсутек, сутек радикалдар атаулары.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс істеу

I топтың тапсырмасы:

1. Химиялық элементтер атаулары латын тілінде қандай зат есімдер болып табылады, элементтер атауларын латынша сөздік формасында жазып беріңіздер:

оттек, мыс, қорғасын, күкірт, талий, бор, хлор, алюминий, көміртке, калий.

Оксидтер мен гидроксидтер атауларын латынға аударыңыздар, жауаптарды негіздеңіздер, рецепт жолындағы жалғауымен беріңіздер:

мырыш оксиді, сутек пероксиді, магний оксиді, алюминий гидроксиді, азот шала тотығы, кальций оксиді.

Рецептерді оқып, аударыңыздар, химиялық мазмұнын көрсететін, жиілік бөлшектерді анықтаңыздар:

Recipe: Oxygenii 1.5

Da

Signa.

Recipe: Tabulettas “Ferrobionum” numero 50

Da

QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 42 беті

Signa

Recipe: Unguenti Wilkinsoni 20.0

Unguenti Zinci ad 100.0

Misce. Da.

Signa

II топ тапсырмасы:

1. Қышқылдар атауларын аударып, жауапты негізденіздер: бор қышқылы, көмір қышқылы, фосфор қышқылы, фосфорлы қышқыл, борсутек қышқылы, құмырсқа қышқылы, иодсутек қышқылы, күкіртті қышқыл.

2. Тұздар атауларын аударыңыздар, жауапты негізденіздер: сынап цианиді, тестостерон пропионаты, литий карбонаты, натрий нитриті, ацетилхолин гидрохлориді, қорғасынның негіздік ацетаты.

3. Рецептерді аударыңыздар:

Ал: Атропин сульфатының 0,1

Дистилденген судың 10 мл

Араластыр.

Босат. Белгіле.

Ал: Амилнитриттің 5,0

Қара сауытта босат.

Белгіле.

Ал: Метилсалицилаттың

Хлороформның тепе-тең 10,0

Меңдуана майының 30,0

Араластыр.

Босат. Белгіле.

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.6. Бақылау сұрақтары :

Химиялық элементтердің атаулары - ...зат есімдері

A. II септеу орта тегінің

B. II септеу еркек тегінің

C. I септеу әйел тегінің

D. V септеу әйел тегінің

E. III септеу орта тегінің

2. Phosphorus, і ... зат есімнің тегі

A. f

B. n

C. m, n

D. m

E. f, n

3. «Sulfur» зат есімнің септеуі

A. V

B. IV

C. III

D. II

E. I

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 43 беті

4. «Cyteri» Gen. Sing, түрінде
 - A. Hydrogenium
 - B. Hydrogeniorum
 - C. Hydrogenii
 - D. Hydrogeniis
 - E. Hydrogenios
5. Тотығу дәрежесі жоғары болатын қышқылдар жұрнағы
 - A. -icum
 - B. -atum
 - C. -idum
 - D. -osum
 - E. -as
6. Қышқылдар атауларындағы «- osum» жұрнағының орыс баламасы
 - A. -ная
 - B. -истая
 - C. -евая
 - D. -овая
 - E. -лая
7. Оксидтер атауларындағы сөздер саны
 - A. 1
 - B. 3
 - C. 4
 - D. 2
 - E. 5
8. Оксидтер атауларындағы бірінші сөздің септегі
 - A. Genetivus
 - B. Accusativus
 - C. Ablativus
 - D. Vocativus
 - E. Dativus
9. Тұздардың латын атауларындағы анион атауының септігі
 - A. Genetivus
 - B. Dativus
 - C. Vocativus
 - D. Nominativus
 - E. Accusativus
10. Магний сульфаты – Magnii sulf ...
 - A. -isum
 - B. -atum
 - C. -idum
 - D. -osum
 - E. -as
- **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**
 - A) Оқушылардың білімін бағалау.
 - B) Үйге тапсырма беру.

QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 44 беті

5.1. Тақырыбы:Клиникалық терминология. Сөздің құрамы. Грек-латын дублеттері. Аралық бақылау.

- **Сағат саны: 2сағ/ 90 мин**
- **Сабақ түрі:** Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: грек-латын терминоэлементтерінің дұрыс жазылуы мен мағынасын игерту.

- **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

- а) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
- б) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері:

- клиникалық терминологияның, сөзжасамның негізгі түсініктерімен таныстыру;
- сөздерді құрастыру бойынша дағдыларды қалыптастыру;
- клиникалық ұғымдарды беретін жұрнақтармен терминдердің құрастыруын үйрету.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Терминоэлементтер туралы түсінік.
2. Белгілі ТЭ бойынша жай терминдерді құрастыру.
3. Сөзжасам тәсілдері.
4. Туындаушы сөздер туралы түсінік.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

Білім берудің және оқытудың әдістері: TBL

Командалар алдында қойылатын мәселе – клиникалық терминдер құрамбөліктерінің мағынасын анықтау, олар арқылы терминдерді құрастыру.

1-команданың тапсырмасы:

Төменде берілген терминоэлементтердің мағынасын түсіндіріңіз.

Osteologia, pathologia, osteoarthropathia, stomatologia, somatologia, somatoscapia, acroalgia, spondylodinia, arthropathia, cardiographia, hormonotherapia, nosologia, brachialgia, logopathia, rhinologia, spondylographia, osteogenus, odontogenus, ontoalgia, glossalgia, panc reatodinia, thyroglossus, ulodinia, gnathodynia, genioglossus, gnathodynia, cheilodynia.

Төменде берілген терминоэлементтердің мағынасын түсіндіріңіз.

Акропатия, артрография, энтероскоп, энтерология, эзофагодиния, ринофарингоскопия, соматометрия, остеоартропатия, гепатология, стетоскоп, глоссодиния, энтеропатия, риноскоп, панкреаталгия, логотерапия, панкреаталгия, гемотерапия, нозография, глоссоспазм, соматикалық, патология.

Қабыну деген мағынаны -itis, -itidis f жұрнақтарымен терминдерді жазыңыз

Асқазанның Мұрынның

Қынаптың Сіңірдің

Көздіңқабынуы Бронхтың қабынуы

Бауырдың Сүт безінің

Жұтқыншақтың

Жаңа тақырыпты бекіту.18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

Негізгі әдебиеттер

- 1.Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Караганды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С
- 2.Қасымбекова, А. Н. Латын тілі : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Караганда : АҚНҰР,

QONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 48 беттің 45 беті

2016. - 284 бет. с.

3.Қасымбекова А. Н. Латын тілі : Латын тілі пәнінен жоғары оқу орындарының "Фармацевтикалық өндіріс технологиясы"мамандығына арналған оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - 2-ші бас. - Қарағанды : АҚНҰР, 2019. - 284 б.

4.Қасымбекова А. Н. Латын тілі : Латын тілі пәнінен жоғары оқу орындарының "Фармацевтикалық өндіріс технологиясы"мамандығына арналған оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - 2-ші бас. - Қарағанды : АҚНҰР, 2019. - 284 б.

Қосымша әдебиеттер

1.Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

2.Билич, Г. Л. Анатомия человека : русско-латинский атлас / Г. Л. Билич, В. Ю. Зигалова. - 2-е изд. - М. : Эксмо, 2017. - 704 с. : цв.ил. - (Медицинский атлас)

Электронды басылымдар:

1.Мальгаждарова, Р.У. т.б. Латын тілі және медицина терминологиясының негіздері: Оқулық. / Р.У. Мальгаждарова, Ә.Б. Әубәкіров, М.К. Жаналиева. - Қарағанды: Ақнұр, 2018. - 218б.
<http://rmebrk.kz/book/1174580>

2.Латинский язык и основы медицинской терминологии./Мальгаждарова Р.У., Аубакиров А.Б., Жаналиева М.К. , 2019 <https://aknurpress.kz/reader/web/1391>

3.Латын тілі. Қасымбекова А.Н. , 2019 <https://aknurpress.kz/reader/web/1393>

Латын тілі және медицина терминологиясының негіздері.

4.Мальгаждарова Р.У., Әубәкіров Ә.Б., Жаналиева М.К. , 2019
<https://aknurpress.kz/reader/web/1392>

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Грек-латын дублеті дегеніміз не?
2. Грек тілінде «өмір, өмір процессі» деген ТЭ қалай айтылады?
3. Ұлпа, мүше бөлінділерді білдіретін грек-латын дублеттерін атаңыз?

• Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин

- а) Оқушылардың білімін бағалау.

Үйге тапсырма беру.

Бақылау сұрақтары :

№2 аралық бақылау сұрақтары

- 1.Рецепт жолындағы «этил спирті» термині:
- 2.«Ал: Какао майынан» аудармасы:
- 3.«(аа)-ана» терминінің рецепте белгілейтін мағынасы:
- 4.«Майлы» сын есімі сөздік формасында:
- 5.«Крахмалды» сын есімнің сөздік формасы:
- 6.«Желатинді» сын есімінің әйел тегі Nom. Sing. түрінде:
- 7.«Сұйық» сын есімі сөздік формасында:
- 8.«Көз(дік)» сын есімі сөздік формасында:
- 9.«Қалқанша безге қатысты» мағынасы бар бөлшек:
- 10.«Тамыр кеңейтетін» мағынасы бар бөлшектер:
- 11.«Микробқа қарсы, сульфаниламидтер» мағынасы бар бөлшек:
- 12.«Пенициллин тобының антибиотигі» мағынасы бар бөлшек:
- 13.«Streptomyces саңырауқұлақ штамдары өндірген антибиотигі» мағынасы бар бөлшек:
- 14.«Тетрациклин туындысы антибиотигі» мағынасы бар бөлшек:
- 15.«Цефалоспориндер тобының антибиотигі» мағынасы бар бөлшек:

ONȚÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу	73-11-2025 48 беттің 46 беті

- 16.«Ұйықтататын - барбитураттар» мағынасы бар бөлшегі:
- 17.«Жергілікті ауырсынуды жою» мағынасы бар бөлшек:
- 18.Қабыну ауру атауын белгілейтін зат есімі:
- 19.«Necrosis, is» зат есімінің тегі мен септеуі типі:
- 20.«Pulmo, onis» зат есімінің септеуі, тегі және негізі:
- 21.Латын тілінде предлогтар қай септікпен қолданылады.
- 22.«Oryza» зат есімінде екпін қай буынға түседі.
- 23.«Mor... inum»- морфин зат есімін толық жазылуы.
- 24.«Сұйықтық» сөздің аудармасы:
- 25.Латын тілінде бас әріппен рецепте жазылады.
- 26.«Oculus» сөзінің транскрипциясы:
- 27.«L-l» әріпі латын тілінде оқылуы.
- 28.«Caу болу, қоштасу» етістігінің аудармасы:
- 29.«Extrahere» етістігінің аудармасы:
- 30.«Eрiту» етістігінің аудармасы:
- 31.«Соquere» етістігінің аудармасы:
- 32.Рецепт жолындағы «күміс нитриті»термині:
- 33.«Ал: Наркозға арналған эфирден» аудармасы:
- 34.«Араластыр, жақпамай түзілсін» термині аударылған қысқартылған түрінде:
- 35.Foliorum, aquarum, acidorum, florum зат есімдері қай септіктің түрінде жазылған.
- 36.«Итжидек жапырағы» аудармасы:
37. латын тілінде рецепт қай бөлігінен басталады.
- 38.«Тірі» сын есімнің сөздік формасы:
- 39.«Күрделі» сын есімінің сөздік формасы:
- 40.«Концентратталған» сын есімі Nom.Sing.түрінің әйел тегінде берілуі:
- 41.«Жергілікті ауырсынуды жою» мағынасы бар бөлшек:
- 42.«Кортикостероидтер» мағынасы бар бөлшек:
- 43.«Әйел жыныс гормондарының препараттары» мағынасы бар бөлшек:
- 44.«Еркек жыныс гормондарының препараттары» мағынасы бар бөлшек:
- 45.«Бензол тобы» мағынасы бар бөлшек:
- 46.«Жапырақ» мағынасы бар бөлшек:
- 47.«Несеп айдайтын» мағынасы бар бөлшек:
- 48.Екінші «білу,тану» ТЭ-і бар термині:
- 49.«Өсімдіктермен емдеу» мағынасы бар термині:
- 50.Фармацевтикалық терминдерге жататын сөздер:

ONȚŪSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ  SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	73-11-2025
Әдістемелік өңдеу	48 беттің 47 беті

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ  SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	73-11-2025
Әдістемелік өңдеу	48 беттің 48 беті